

A DELFTI EURÓPAI FORDÍTÁSI KÖZPONT

HAMEL, G.A.: Le Centre Européen de Traductions. = B. Unesco Bibl.18.vol. 1964. 2. no. 88-90., 106. p.

Az Európai Fordítási Központ.

(10.28)
(1.31)

Miután 1960. október 12-én Párizsban egy 14 ország küldötteiből álló társaság elvben elhatározta az Európai Fordítási Központ felállítását, Delft székhelyel, haladéktalanul hozzáálltak

a terv megvalósításához.

A Központ élén a résztvevő országok egy-egy képviselőjéből álló igazgatótanács áll. A CET -hez jelenleg a következő országok tartoznak: Nyugat - Németország, Ausztria, Belgium, Dánia, Spanyolország, Franciaország, Oroszország, Luxemburg, Norvégia, Hollandia, Portugália, Egyesült Királyság, Svédország, Svájc, Amerikai Egyesült Államok, Kanada.

1961 elején a Központ megkezdte a mindenfelől érkező tájékoztatási anyag gyűjtését, s egy év múlva megindította tájékoztató szolgálatát.

A Gazdasági Együttműködés Európai Szervezete, a terv egyik kezdeményezője és szervezője egy, a sajtónak szánt s 1960. október 12-én szétküldött tájékoztatóban a következőkben határozta meg az új intézmény feladatait:

- 1/ Betölti a nemzeti fordítási központok nemzetközi központjának szerepét;
- 2/ nyilvántartja a hozzá bejelentett fordításokat;
- 3/ maga is gyűjt fordításokat.

Ebben a tájékoztatóban még csak a kelet-európai nyelvekből, elsősorban az oroszról készült fordításokról volt szó. A gyakorlatban azonban hamarosan kiderült, hogy más nehezen hozzáférhető nyelvekre, elsősorban a kínaira és japánra is ki kell terjeszteni a Központ tevékenységét, tekintettel a kínai és japán természettudomány és technika gyors fejlődésére, valamint arra a körülményre, hogy az Egyesült Államok is belépett a közreműködő országok sorába.

Munkamódszer.

A Központ elsősorban a csereközpontok szerepét betöltő nemzeti szervezetektől kapja a fordítások címét és magukat a fordításokat. E központok egy része a természettudomány és technika területére korlátozza tevékenységét,

más része valamennyi tudományágra kiterjeszkedik. A transliterálási rendszer és a feldolgozás módja (szerző, folyóirat vagy tárgy szerint) szintén különféle lehet. A sokféleségre tekintettel a Központ kezdetől megállapította valamennyi közreműködő számára az egyöntetű eljárásmodot. Az Egyesült Államok publikálás céljára felajánlotta Technical Translations c. orgánumát. Ez a folyóirat kéthetenként jelenik meg, az Office of Technical Services (OTS) kiadásában, az U.S. Government Printing Office (Washington) nyomtatásában. Az OTS a két nagy amerikai fordítási központ egyike. A másik a Special Libraries Association Translation Center Chicagóban.

A Technical Translations címleírásainak adatai: szerző, cikk címe, folyóirat címe eredeti nyelven, fordítás sorszáma, a fordítói iroda, a nyelv, amelyikből a fordítás készült. A transliterálás a British Standards Institution (BSI) szabványa szerint történik.

A CET valamennyi általa összegyűjtött fordításról mikromásolatot küld az OTS-nek, s cserébe megkapja az OTS-nél rendelkezésre álló fordítások mikromásolatát, valamint címleírását (címenként 10 cédulát). Hála e cserének, a CET mindjárt megkezdhetette tájékoztató szolgálatát, nem kellett megvárnia az európai közreműködők küldeményeit. A központban jelenleg kb. 34 000 fordítás és 300 000 katalóguscédula áll rendelkezésre.

Katalógusai alapján a CET havonta 500-600 kérdésre válaszol, kb. 47 százalékban pozitívan.

Kivánságra a CET másolatot ad a rendelkezésre álló fordításokról, a megrendelő költségére. A Delft-ben meg nem lévő fordításokról a Központ díjtalanul ad tájékoztatást, reprodukcióért azonban ahhoz az intézményhez kell fordulni, ahol a fordítás rendelkezésre áll.

A CET időnként Newsletters címen körlevelet ad ki, amelyet kérésre díjtalanul megküld.

S e g é d e s z k ö z ö k

A Dán Fordítási Központban T. Olsen által készített cédulanyilvántartás, amelyből a CET teljes sorozatot kap, utal azokra a referáló lapokra (English abstracts of selected articles from Soviet bloc and mainland China technical journals, s hasonló), amelyekben a nehezen hozzáférhető nyelvekből készült fordítások referátumai vannak. További fontos tájékoztatási eszközei a Központnak a havi folyóirat formájában megjelenő fordítás-nyilvántartások, nevezetesen a Catalogue mensuel de traductions effectuées dans les services et centres français de documentation (Centre National de la Recherche Scientifique, Paris), az NLI translations bulletin (National Lending Library for Science and

Technology, Boston-Spa, Anglia,) és a Bibliographie deutscher Übersetzungen aus den Sprachen der Völker der Sowjetunion und der Länder der Volksdemokratie (Institut für Dokumentation, Berlin).

A CET-nek a jól felszerelt delft-i könyvtár bibliográfiai és technikai segédeszközei is rendelkezésére állnak, a telexet is beleértve.

A CET-nek olyan nemzetközi intézmények is megküldik katalóguscéduláikat, amilyen pl. az Euratom (Bruxelles) vagy a Gmelin Intézet (Frankfurt).. Ezt az anyagot is közölni akarják a Technical Translations-ban, hogy legyen egy olyan folyóirat, amelyben együtt van valamennyi nyugati nyelvre készült fordítás.

A CET, bár kezdettől nemzetközi, nem pedig pusztán európai látókörrrel dolgozik, nem akar a fordítások világközpontja lenni. Reméli azonban, hogy ösztönzést ad nemzetközi kezdeményezésekre. A fordítás-nyilvántartás területén nem lenne előnyös egyetlen világközpont, tekintettel a világ különféle kulturköreire. Jó lenne, ha a világ több más részén is létre lehetne hívni a CET-hez hasonló központokat. E központok természetesen nem tudnák megoldani az összes nyelvi nehézségeket. A CET maga is e szempontból csak afféle pót-szerepet játszik, de mint ilyen, megérdemli az érdekeltek támogatását. Éppen ezért igen öröndetes, hogy a holland kormány a következő évekre vállalta a CET fenntartásának költségeit. (MÁ)

A DEUTSCHE BÜCHEREI UJ STATUTUMA

A lipcsei Deutsche Bücherei új statutuma 1964. október 1-én hatályba lépett. A Fő- és Szakiskolaügyek Államtitkársága 1964. október 5-én erősítette meg. Azt az 1912-ben készült alapszabályt, amelyben a Börsenverein der Deutschen Buchhändler zu Leipzig az általa létrehívott könyvtárnak, mint a teljes német irodalom archivumának alapvető funkcióit lerögzítette, az elmúlt öt évtizedben többször kibővítették és átalakították. Az 1945 után bekövetkezett mélyreható társadalmi változásokra tekintettel szükségessé vált a könyvtár jogi helyzetének újból való szabályozása. Az alapszabály ezen kívül rögzíti a Deutsche Bücherei feladatkörében, strukturájában és munkamódszereiben bekövetkezett változásokat s megerősíti a Deutsche Bücherei-nek mint nemzeti könyvtárnak a funkcióit. (Börsenblatt, Leipzig, 132. Jg, 1965. 22. no. 452. p.)